

Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 25-ci və 26-cı bəndlərinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasında iqtisadi maraqların müdafiəsi məqsədi ilə yerli istehsal sahəsinə zərər vuran və ya zərər vurma təhlükəsi yaradan dempinqli, subsidiyalaşdırılmış və ya artmış idxala qarşı antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirlərinin tətbiqi qaydalarını tənzimləyir.

FƏSİL 1

ÜMUMİ MÜDDƏALAR

Madde 1. Əsas anlayışlar

1.0. Bu qanunun məqsədləri üçün aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə edilir:

1.0.1. adi ticarət dövriyyəsi - malın mənşə və ya ixrac ölkəsinin daxili bazarında orta istehsal, orta ticarət, inzibati və ümumi xərclərinə əsaslanmaqla müəyyən olunan orta dəyərindən aşağı olmayan qiymətə alqı-satqısı;

1.0.2. antidempinq rüsumu - yerli istehsal sahəsinə zərər vuran dempinqli idxalla bağlı tətbiq edilən gömrük rüsumunun növü;

1.0.3. antidempinq tədbiri - yerli istehsal sahəsinə zərər vuran dempinqli idxala qarşı antidempinq, müvəqqəti antidempinq rüsumlarının tətbiqi və (və ya) ixracatçının qiymət öhdəliklərinin qəbulu formasında həyata keçirilən tədbir;

1.0.4. araşdırma orqanı - antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri üzrə araşdırmanı həyata keçirən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı;

1.0.5. birbaşa rəqabətli mal - təyinatına, istifadəsinə, keyfiyyət və texniki xassələrinə görə istehlak prosesində digər mal ilə əvəz edilən (edilə bilən) mal;

1.0.6. dempinqli idxal - malın normal dəyərindən aşağı qiymətə Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə (bundan sonra - gömrük ərazisi) idxal edilməsi;

1.0.7. dempinq marjası - araşdırılan malın ixrac qiyməti və normal dəyəri arasında faizlə ifadə olunan fərq;

1.0.8. xüsusi rüsum - malın idxalının artmış həcmi və şərtləri yerli istehsal sahəsinə zərər vurduqda, belə idxalla bağlı tətbiq edilən gömrük rüsumunun növü;

1.0.9. idxal kvotası - malın gömrük ərazisinə idxalının kəmiyyət və (və ya) dəyər hədləri ilə məhdudlaşdırılması;

1.0.10. kompensasiya rüsumu - yerli istehsal sahəsinə zərər vuran subsidiyalaşdırılmış idxalla bağlı tətbiq edilən gömrük rüsumunun növü;

1.0.11. kompensasiya tədbiri - subsidiyalaşdırılmış idxala müvəqqəti kompensasiya rüsumunun, kompensasiya rüsumunun tətbiqi və (və ya) subsidiya verən ixracatçı dövlətin və ya onların ittifaqının (bundan sonra - xarici dövlətin) səlahiyyətli orqanı və ya ixracatçının öhdəliklərinin qəbulu formasında həyata keçirilən tədbir;

1.0.12. malın ixrac qiyməti - bu qanunun 5.9-cu maddəsində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, araşdırılan malın gömrük ərazisinə idxal olunduğu qiymət;

1.0.13. maraqlı tərəflər - ixracatçı, xarici istehsalçı, araşdırılan malın idxalatçısı və ya üzvlərinin əksəriyyəti araşdırılan malın istehsalçısı, ixracatçısı və ya idxalatçısı olan ticarət və ya sahibkarlıq subyektlərinin ittifaqları; araşdırılan malın ixracatçı və ya istehsalçı ölkəsinin səlahiyyətli orqanı; oxşar malın gömrük ərazisindəki istehsalçısı və ya üzvlərinin əksəriyyətini oxşar malın gömrük ərazisindəki istehsalçıları təşkil edən ticarət və ya

sahibkarlıq subyektlərinin ittifaqları;

1.0.14. mühafizə tədbirləri - gömrük ərazisinə artmış idxala qarşı xüsusi rüsumun, müvəqqəti xüsusi rüsumun və (və ya) idxal kvotasının tətbiqi formasında həyata keçirilən tədbirlər;

1.0.15. normal dəyər - oxşar malın mənşə və ya ixrac ölkəsinin daxili bazarında adi ticarət dövriyyəsindəki satış qiyməti;

1.0.16. oxşar mal - mənşə ölkəsindən asılı olmayaraq araşdırılan malla xassələrinə görə eyni və ya yaxın olan mal;

1.0.17. subsidiyalaşdırılmış idxal - istehsalı, ixracı və ya daşınması zamanı bu qanunun 10-cu maddəsinə uyğun olaraq xarici dövlətin spesifik subsidiyasının istifadə olunduğu malın gömrük ərazisinə idxalı;

1.0.18. yerli istehsal sahəsi - antidempinq və ya kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı oxşar malların, mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı oxşar və (və ya) birbaşa rəqabətli malların Azərbaycan Respublikasındakı bütün istehsalçıları və ya belə malların yerli istehsalının əsas hissəsini təşkil edən istehsalçılar;

1.0.19. yerli istehsal sahəsinə vurulan zərər - antidempinq və kompensasiya tədbirləri ilə bağlı araşdırmanın məqsədləri üçün yerli istehsal sahəsinə maddi zərər vurulması, yerli istehsal sahəsinə maddi zərərin vurulması təhlükəsi və ya yerli istehsal sahəsinin yaradılmasının mühüm dərəcədə ləngiməsi, mühafizə tədbirləri ilə bağlı araşdırmanın məqsədləri üçün yerli istehsal sahəsinə ciddi zərər vurulması və ya ciddi zərərin vurulma təhlükəsi;

1.0.20. yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərər - idxal həcmnin artması nəticəsində gömrük ərazisində oxşar və ya birbaşa rəqabətli malların istehsalı ilə əlaqədar vəziyyətin ümumi pisləşməsi ilə müşahidə olunan yerli istehsal sahəsində istehsal, ticarət və maliyyə vəziyyətinin əhəmiyyətli dərəcədə pisləşməsi;

1.0.21. yerli istehsal sahəsinə vurulan maddi zərər - dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində gömrük ərazisində oxşar malların istehsalının və satış həcmnin azalması, bu cür mal istehsalının gəlirliliyinin aşağı düşməsi, əmtəə ehtiyatlarına, məşğulluğa, istehsalın bu sahədə əməkhaqqının səviyyəsinə və qoyulan investisiyanın həcminə mənfi təsir göstərməsi ilə müşahidə olunan və sübutlarla təsdiqlənmiş yerli istehsal sahəsinin vəziyyətinin pisləşməsi;

1.0.22. yerli istehsal sahəsinə ciddi zərər vurulma təhlükəsi - yerli istehsal sahəsinə ciddi zərər vurulmasının qaçılmaz olması;

1.0.23. yerli istehsal sahəsinə maddi zərər vurulma təhlükəsi - yerli istehsal sahəsinə maddi zərər vurulmasının qaçılmaz olması.

Maddə 2. Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

2.1. Antidempinq, kompensasiya və mühafizə tədbirləri haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsindən, "Gömrük tarifi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunundan, bu qanundan, digər normativ hüquqi aktlardan və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdən ibarətdir.

2.2. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə bu qanundan fərqli qaydalar müəyyən edildikdə, həmin beynəlxalq müqavilələr tətbiq olunur.

Maddə 3. Konfidensiallığın qorunması

3.1. Bu qanuna uyğun olaraq əldə edilmiş məlumatlardan təyinatına uyğun istifadə edilməlidir.

3.2. Maraqlı tərəflərin təqdim etdiyi əsaslandırılmış sübutlarla konfidensial hesab olunan və ya mahiyyətçə konfidensial məlumatların araşdırma orqanı tərəfindən konfidensiallığı qorunmalı və belə məlumatlar onu təqdim edən tərəfin icazəsi olmadan açıqlanmamalıdır.

3.3. Araşdırma orqanı konfidensial məlumatı təqdim edən tərəfdən həmin məlumatın konfidensial olmayan xülasəsinin təqdim edilməsini tələb etmək hüququna malikdir. Bu cür xülasələrdə konfidensial əsasda təqdim edilmiş məlumatın mahiyyətini başa düşməyə imkan verən izahlar olmalıdır. Maraqlı tərəf həmin məlumatın xülasəsinin hazırlanmasının mümkün olmadığını bildirdikdə bunun səbəblərini izah etməlidir.

3.4. Araşdırma orqanının vəzifəli şəxsləri konfidensial məlumatın açıqlanmasına görə Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinə, Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsinə və Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə uyğun olaraq məsuliyyət daşıyır.

FƏSİL 2

ANTİDEMPİNG VƏ KOMPENSASIYA TƏDBİRLƏRİNİN TƏTBİQİ ƏSASLARI

Maddə 4. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqinin ümumi əsasları

Antidempinq və ya kompensasiya tədbirləri bu qanuna uyğun olaraq, yerli istehsal sahəsinə zərər vuran dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxala qarşı araşdırmanın nəticələrinə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən tətbiq edilir.

Maddə 5. Dempinqli idxalın müəyyən edilməsi

5.1. Malın gömrük ərazisinə idxalı zamanı onun ixrac qiyməti normal dəyərindən aşağı olarsa dempinqli idxal hesab edilir.

5.2. İxracatçı ölkənin daxili bazarında adi ticarət dövriyyəsində oxşar malın satışı həyata keçirilmədikdə və ya bu qanunun 5.3-cü maddəsinə uyğun olaraq kifayət edəcək miqdarda həyata keçirilmədikdə, yaxud ixracatçı ölkənin daxili bazarındakı xüsusi vəziyyətlə əlaqədar satışın müqayisəsinin aparılması mümkün olmadıqda, araşdırma orqanı tərəfindən dempinq marjası malın ixrac qiymətinin aşağıdakılardan biri ilə müqayisəsi əsasında müəyyən edilir:

5.2.1. oxşar malın uyğun gələn üçüncü ölkəyə ixrac qiyməti ilə, bu şərtlə ki, belə qiymət müqayisə oluna bilsin;

5.2.2. malın mənşə ölkəsindəki istehsal xərclərinin üzərinə əsaslandırılmış inzibati, satış, ümumi xərclərin və mənfəətin əlavə edilməsinin müqayisəsi əsasında.

5.3. İxracatçı ölkənin daxili bazarında istehlak üçün nəzərdə tutulmuş oxşar malın satış həcmi həmin malın gömrük ərazisinə idxal həcmindən 5%-dən az olmadıqda normal dəyərin müəyyən edilməsi üçün kifayət edəcək miqdar hesab olunur. Maraqlı tərəflərin araşdırma orqanına təqdim etdiyi sübutlar əsasında müvafiq müqayisənin aparılmasını təmin edə biləcək hallarda satışın daha az həcmi də araşdırma orqanı tərəfindən normal dəyərin müəyyən edilməsi üçün məqbul hesab olunur.

5.4. Aşağıdakı şərtlər olduqda oxşar malın ixracatçı ölkənin daxili bazarında və ya hər hansı üçüncü ölkəyə məhsul vahidi üçün çəkilən xərclərdən aşağı qiymətə (inzibati, satış və ümumi xərclər də daxil olmaqla) satışını araşdırma orqanı adi ticarət dövriyyəsində olmayan hesab edir və normal dəyərin hesablanması üçün əsas götürür:

5.4.1. satış ən azı 6 ay ərzində həyata keçirilmiş olsun;

5.4.2. satışın həcmi normal dəyərin müəyyən edilməsi üçün nəzərə alınan satışın həcmindən 20%-dən az olmasın;

5.4.3. satışın qiyməti 6 ay ərzində çəkilən xərclərin bərpa olunmasına imkan verməsin.

5.5. Satış vaxtı məhsul vahidinə çəkilən xərclərdən aşağı olan qiymətlər araşdırma dövründə məhsul vahidi üçün hesablanmış çəkili orta xərclərdən yuxarı olduqda 6 ay ərzində çəkilən xərclərin bərpa olunmasına imkan verən qiymətlər hesab olunur.

5.6. Araşdırılan malın mənşə və ya ixrac ölkəsinin daxili bazarında qiymətlər dövlət tərəfindən tənzimləndikdə və ya həmin malın xarici ticarətində dövlət inhisarı olduqda malın normal dəyəri üçüncü ölkədə oxşar malın qiyməti və ya hesablanmış dəyəri, yaxud oxşar malın üçüncü ölkədən digər ölkəyə, o cümlədən gömrük ərazisinə ixrac qiyməti əsasında müəyyən olunur.

5.7. Malın normal dəyərini bu qanunun 5.6-cı maddəsinə uyğun olaraq müəyyən etmək mümkün olmadıqda gömrük ərazisində oxşar mala görə faktiki ödənilmiş və ya ödənilməli olan qiymət əsasında (mənfəət nəzərə alınaraq bu qiymətə düzəlişlər edilməklə) müəyyən edilir.

5.8. Bu qanunun 5.6-cı maddəsinin məqsədləri üçün araşdırılan malın mənşə ölkəsinin daxili bazarında qiymətlərin dövlət tərəfindən tənzimləndiyi və ya həmin malın xarici ticarətində dövlət inhisarının olduğu ölkə aşağıdakı meyarlar əsasında götürülməklə müəyyən edilir:

5.8.1. araşdırılan malı ixrac edən xarici ölkənin valyutasının beynəlxalq valyuta bazarında dövrüliyi;

5.8.2. araşdırılan malın xarici ixracatçıları və ya xarici istehsalçıları tərəfindən oxşar malın qiymətinin, ixrac həcmindən, istehsal xərclərinin müəyyən edilməsi, məhsul istehsalı, xammalın alınması, texnologiyanın istifadəsi və investisiya fəaliyyətinin səviyyəsinə dövlətin təsirinin dərəcəsi;

5.8.3. dövlətin araşdırılan malın xarici ixracatçısı və ya xarici istehsalçısı tərəfindən əməkhaqqının səviyyəsinin müəyyən edilməsinə təsir dərəcəsi.

5.9. Araşdırılan malın ixrac qiyməti ilə bağlı məlumatlar mövcud olmadıqda və ya bu malın ixracatçısı ilə idxalatçısı, o cümlədən onların üçüncü şəxslə əlaqəsi olduğundan və ya onlar arasında malın ixrac qiymətinə münasibətdə kompensasiya xarakterli razılaşma mövcud olduğundan bu malın ixrac qiyməti barədə məlumatların etibarlı olmamasına dair araşdırma orqanında sübutlar olduqda, araşdırılan malın ixrac qiyməti idxal olunmuş malın müstəqil alıcıya ilkin satıldığı qiymət əsasında hesablanır. İdxal olunmuş mal müstəqil

alıcıya satılmadıqda və ya idxal olduğu şərtlərlə satılmadıqda araşdırılan malın ixrac qiyməti araşdırma orqanı tərəfindən müəyyən edilən bu qanuna zidd olmayan digər metod əsasında hesablanır.

Maddə 6. Dəmpinqli idxalla bağlı istehsal xərclərinin və mənfəətin hesablanması

6.1. Araşdırılan malın xarici ixracatçısının və ya xarici istehsalçısının mühasibat sənədləri ixracatçı ölkənin mühasibat uçotu qaydalarına uyğun olduqda araşdırılan malın satışı və istehsalı ilə bağlı xərcləri özündə əks etdirdikdə xərclərin hesablanması həmin mühasibat sənədləri əsasında həyata keçirilir.

6.2. İstehsalın inkişafı üçün nəzərdə tutulan dövr olmayan xərclər və ya araşdırma müddətində istehsalın təşkili əməliyyatlarının xərclərə təsir etdiyi hallar nəzərə alınmaqla bu qanunun 6.1-ci maddəsinə uyğun olaraq istehsal, inzibati, satış və ümumi xərclərin bölüşdürülməsi zamanı xərclərə müvafiq düzəlişlər edilir. İstehsalın təşkili əməliyyatları ilə bağlı xərclərə düzəlişlərin edilməsi istehsalın təşkili dövrünün sonundakı xərcləri və ya əgər bu dövr araşdırma müddətindən kənara çıxarsa, araşdırma müddətində araşdırma orqanının nəzərə aldığı ən son xərcləri əks etdirməlidir.

6.3. Satış, ümumi, inzibati xərclərin və mənfəətin məbləğləri araşdırılan malın xarici ixracatçısı və ya xarici istehsalçısı tərəfindən təqdim olunmuş adi ticarət dövriyyəsində oxşar malın istehsalı və satışına dair məlumatlar əsasında müəyyən olunur.

6.4. Xərclərin və mənfəətin məbləğlərinin bu qanunun 6.3-cü maddəsinə əsasən müəyyən edilməsi mümkün olmadıqda, həmin məbləğlər aşağıdakılar əsasında müəyyən edilir:

6.4.1. araşdırılan malın mənşə ölkəsinin daxili bazarında adi ticarət dövriyyəsində eyni kateqoriyadan olan malın satışı və ya istehsalı ilə bağlı araşdırılan malın xarici ixracatçısı və ya xarici istehsalçısı tərəfindən ödənilən və xərclənən faktiki məbləğlər;

6.4.2. araşdırılan malın mənşə ölkəsinin daxili bazarında bu malın digər xarici ixracatçısı və ya xarici istehsalçısı tərəfindən oxşar malın satışı və istehsalı ilə əlaqədar ödənilən və xərclənən məbləğlərin çəkili ortası;

6.4.3. digər əsaslandırılmış metodla, bu şərtlə ki, belə metodla müəyyən olunan mənfəət məbləği eyni kateqoriyadan olan malın digər xarici ixracatçısı və ya xarici istehsalçısı tərəfindən bu malın mənşə ölkəsində satışı zamanı əldə olunan mənfəətdən artıq olmasın.

Maddə 7. Dəmpinqli idxalla bağlı ixrac qiymətinin və normal dəyərin müqayisəsi

7.1. Araşdırılan malın ixrac qiyməti ilə onun normal dəyərinin müqayisəsi ticarət əməliyyatının eyni mərhələsində və malın mümkün qədər eyni vaxtda həyata keçirilmiş satışına münasibətdə aparılır.

7.2. Araşdırılan malın ixrac qiyməti ilə onun normal dəyərinin müqayisəsinə təsir edən, o cümlədən vergitutma, satış şərtləri, kəmiyyət göstəriciləri, fiziki xüsusiyyətlərdəki fərqlər və ya qiymətlərin müqayisəsinə təsir edən digər əsaslandırılmış sübutlar nəzərə alınmaqla qiymətlərə düzəlişlər edilir.

7.3. Bu qanunun 5.9-cü maddəsində qeyd olunan hallarda ixrac qiymətinə düzəlişlər araşdırılan malın idxalı və satılması arasındakı dövrdə ödənilmiş rüsumlar və vergilər də daxil olmaqla bütün xərclər, eyni zamanda əldə olunmuş mənfəət üzrə edilməlidir.

7.4. Araşdırma orqanı araşdırılan malın ixrac qiyməti ilə normal dəyəri arasında müqayisənin aparılması üçün hansı məlumatların zəruri olduğunu maraqlı tərəflərə bildirir, lakin həmin tərəflərin üzərinə əsassız sübut etmə yükü qoyula bilməz.

7.5. Araşdırılan malın ixrac qiyməti ilə normal dəyərinin müqayisəsi zamanı onun dəyərinin bir valyutadan digər valyutaya çevrilməsi zərurəti yarandıqda, araşdırılan malın satış gününə olan valyuta məzənnəsi əsas götürülür.

7.6. Araşdırılan mal gömrük ərazisinə mənşə ölkəsi olmayan üçüncü ölkədən ixrac olunduqda, belə malın gömrük ərazisinə ixrac qiyməti araşdırılan malı ixrac edən xarici dövlətdə oxşar malın qiyməti ilə müqayisə edilir.

7.7. Araşdırılan mal üçüncü ölkəyə təkrar ixrac məqsədi ilə gətirildikdə, belə mallar həmin ölkədə istehsal olunmadıqda və ya bu ölkədə həmin mallar üçün müqayisə edilə bilən qiymət olmadıqda, bu qanunun 7.6-cı maddəsi tətbiq edilmir və ixrac qiyməti araşdırılan malın mənşə ölkəsindəki qiymətlə müqayisə edilir.

Maddə 8. Dəmpinq marjasının müəyyən edilməsi

8.1. Araşdırma zamanı dəmpinq marjası aşağıdakı üsullardan biri ilə müəyyən edilir:

8.1.1. çəkili orta normal dəyərin bütün müqayisə olunan ixrac əməliyyatlarının çəkili orta qiymətləri ilə müqayisəsi yolu ilə;

8.1.2. normal dəyərlə ixrac qiymətinin hər bir sövdələşmə üzrə müqayisəsi yolu ilə.

8.2. Araşdırma orqanı tərəfindən araşdırılan malın ixrac qiymətinin alıcılardan, regionlardan və malların daşınması müddətindən asılı olaraq əhəmiyyətli dərəcədə fərqləndiyi müəyyən edildikdə və bu qanunun 8.1-ci maddəsində göstərilən üsulların tətbiqi zamanı belə fərqlərin müvafiq qaydada nəzərə alınmadığına dair əsaslar əldə edildikdə araşdırılan malın çəkili orta normal dəyəri ayrı-ayrı ixrac əməliyyatlarının qiyməti ilə müqayisə olunur.

8.3. Bu qanunun 8.4-cü və 8.6-cı maddələrində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla araşdırma orqanı araşdırılan malın hər bir məlum xarici ixracatçısına və ya xarici istehsalçısına münasibətdə fərdi dempinq marjasını müəyyən edir.

8.4. Araşdırılan malın ixracatçılarının, xarici istehsalçılarının, idxalatçılarının sayının və ya araşdırılan malların növlərinin çoxluğu səbəbindən fərdi dempinq marjasının müəyyən edilməsi faktiki olaraq mümkün olmadıqda, araşdırma orqanı dempinq marjasının müəyyən edilməsini seçimin aparıldığı dövrdə malik olduğu məlumatlar əsasında maraqlı tərəflərin və malların dəqiq statistik məlumatlara əsaslanan sayı və ya müvafiq xarici dövlətin malın ixracındakı ən çox payı əsas götürülməklə məhdudlaşdırıla bilər. Bu halda araşdırılan malın ixracatçılarının, xarici istehsalçılarının, idxalatçılarının və ya mal növlərinin seçilməsi müvafiq ixracatçılar, xarici istehsalçılar və idxalatçılarla məsləhətləşmələr aparılmaqla həyata keçirilir.

8.5. Araşdırma orqanı bu qanunun 8.4-cü maddəsinin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş qaydada məhdudiyyət tətbiq etdikdə, həmçinin ilkin olaraq seçilməmiş, lakin araşdırmanın gedişində onlar üçün müəyyən edilmiş müddətdə zəruri məlumatları təqdim etmiş hər bir xarici istehsalçıya və ya ixracatçıya münasibətdə fərdi dempinq marjasını müəyyən edir.

8.6. Araşdırılan malın ixracatçılarının və ya xarici istehsalçılarının sayının çoxluğundan fərdi dempinq marjasının müəyyən edilməsi faktiki olaraq qeyri-mümkün olduqda və araşdırmanın vaxtında başa çatmasına mane olduqda, həmçinin bu qanunun 5.6-cı maddəsində göstərilən halda araşdırma orqanı tərəfindən həmin malın bütün məlum ixracatçılara və ya xarici istehsalçılara münasibətdə vahid dempinq marjası müəyyən olunur.

Maddə 9. Xarici dövlətin subsidiyası

9.0. Xarici dövlətin səlahiyyətli orqanı və ya onun həvalə etdiyi qeyri-dövlət təşkilatı tərəfindən sahibkara güzəşt verərək onun aşağıdakı formalarda maliyyə cəhətdən dəstəklənməsi subsidiya hesab edilir:

9.0.1. pul vəsaitlərinin birbaşa köçürülməsi (o cümlədən, dotasiyalar, borclar, nizamnamə kapitalında iştirak) və ya belə vəsaitlərin köçürülməsi öhdəliyinin götürülməsi (o cümlədən, borclar üzrə zəmanətlər);

9.0.2. dövlət ödənişlərinin yığılmaması və ya yığılmasından imtina. İxrac olunan malların daxili istehlak üçün nəzərdə tutulmuş oxşar mallara tətbiq edilən rüsum və vergilərdən azad edilməsi və ya bu cür vergi və rüsumların faktiki ödənilmiş məbləğdən artıq olmayan həcmdə geri qaytarılması subsidiya hesab olunmur;

9.0.3. ümumi infrastrukturun, yəni konkret istehsalçı və ya ixracatçıya aid olmayan infrastrukturun inkişafı ilə əlaqəli hallar istisna olmaqla, mal və ya xidmətlərlə güzəştli qaydada təmin edilməsi, yaxud malların satın alınması;

9.0.4. birbaşa və ya dolaylı yolla malın ixracının artırılması və ya idxalının azaldılması ilə nəticələnən gəlir və ya qiymətin hər hansı digər formada dəstəklənməsi.

Maddə 10. Subsidiyanın spesifikasiyi

10.1. Bu qanunun 9-cu maddəsində göstərilən xarici dövlətin subsidiyası aşağıdakı hallarda spesifik hesab olunur:

10.1.1. subsidiyaların əldə edilməsi imkanı konkret müəssisələrlə məhdudlaşdıqda, konkret müəssisələr bu imkandan üstün istifadə etdikdə və ya qeyri-proporsional olaraq subsidiyanın böyük hissəsi konkret müəssisələrə verildikdə;

10.1.2. subsidiya verən orqanın (təşkilatın) subsidiyanın verilməsi ilə əlaqədar diskresion səlahiyyətləri (öz mülahizəsinə görə tətbiq edilə biləcəyi səlahiyyətləri) geniş olduqda;

10.1.3. subsidiya yalnız müəyyən coğrafi ərazidə yerləşən müəssisələrə verildikdə;

10.1.4. subsidiya ixrac məqsədi ilə verildikdə;

10.1.5. subsidiya yerli malın idxal olunan mal əvəzinə istifadəsi şərti ilə verildikdə.

10.2. Bu qanunun 10-cu maddəsinin məqsədləri üçün konkret müəssisə dedikdə, xarici dövlətin konkret istehsalçısı, ixracatçısı, istehsal sahəsi və (və ya) onların ittifaqları nəzərdə tutulur.

10.3. Subsidiyanın əldə edilməsi və onun həcmi ilə bağlı hüquq verən obyektiv meyarlar və şərtlər müəyyən edildikdə və buna ciddi əməl olunduqda, xarici dövlətin subsidiyası spesifik hesab olunmur.

10.4. Bu qanunun 10-cu maddəsinin müddəalarına uyğun olaraq subsidiyanın spesifikliyinin müəyyən edilməsi sübutlara əsaslanmalıdır.

Maddə 11. Spesifik subsidiyanın məbləğinin hesablanması

11.1. Spesifik subsidiyanın məbləği araşdırılan dövr üçün subsidiyanı alan tərəfə verilən güzəştə əsasən hesablanır. Bu dövr subsidiyanı alan tərəfin sonuncu hesabat ili hesab olunur. Hesabat ilinə dair məlumatlar olmadıqda, bu dövr kimi zəruri məlumatların olduğu araşdırma başlanılmazdan əvvəlki istənilən 6 aydan az olmayan müddət götürülür.

11.2. Subsidiya alan tərəfə verilən güzəştin hesablanması üçün istifadə edilən metodlar şəffaf, adekvat və aşağıda göstərilənlərə uyğun olmalıdır:

11.2.1. müəssisənin nizamnamə kapitalında dövlətin iştirakı o halda güzəştin verilməsi hesab olunur ki, investisiya qoyuluşu ilə bağlı qərar xarici dövlətin ərazisində özəl investorların adi investisiya təcrübəsinə (risk kapitalında iştirak da daxil olmaqla) uyğun deyildir;

11.2.2. dövlət tərəfindən ayrılmış kredit o halda güzəştin verilməsi hesab olunur ki, müəssisənin bu kredit üzrə ödəyəcəyi məbləğlə həmin müəssisə tərəfindən eyni məbləğ üçün bazar şəraitində kommersiya krediti üzrə ödəyəcəyi məbləğ arasında fərq mövcud olsun. Bu halda güzəşt bu iki məbləğ arasındakı fərq hesab olunur;

11.2.3. dövlət tərəfindən kredit zəmanətinin verilməsi o halda güzəştin verilməsi hesab olunur ki, müəssisənin belə kredit üzrə ödədiyi məbləğlə həmin kreditlə müqayisə oluna biləcək və dövlət zəmanəti verilməmiş kommersiya krediti üzrə ödəyəcəyi məbləğ arasında fərq mövcud olsun. Komissiya haqlarında olan fərqlər nəzərə alınmaqla, güzəşt bu iki məbləğ arasındakı fərq hesab olunur;

11.2.4. dövlət tərəfindən mal və ya xidmətlərlə təmin edilməsi və ya malların satın alınması o halda güzəşt hesab olunur ki, təminat mütənasib qiymətdən aşağı qiymətə və ya satınalma mütənasib qiymətdən artıq qiymətə həyata keçirilsin. Qiymətin mütənasibliyi malı və ya xidməti təmin edən və ya alan ölkədə bu mal və ya xidmətlər üçün mövcud olan bazar şərtləri (o cümlədən qiymət, keyfiyyət, satışa yararlılıq, nəqliyyat, satış və ya alışın digər şərtləri) ilə müəyyən edilir.

11.3. Subsidiyanın məbləği subsidiyalaşdırılmış idxalın hər mal vahidi üçün müəyyən edilir.

11.4. Subsidiyanın məbləği müəyyən edilərkən güzəştin ümumi həcmindən aşağıdakı xərclər çıxılır:

11.4.1 subsidiyanın əldə edilməsinə çəkilən ödəniş və xərclər;

11.4.2. gömrük ərazisinə ixrac olunan mallara subsidiyanın kompensasiya olunması məqsədi ilə tətbiq olunan ixrac rüsumları, vergilər və digər ödənişlər.

11.5. Subsidiya emal, istehsal və ya ixrac edilmiş malın miqdarına (sayına) proporsional olaraq ayrılmaqda, araşdırılan hər mal vahidi üzrə subsidiyanın həcmi araşdırılan dövrdə subsidiyanın ümumi həcmnin onun istehsalı, satışı və ya ixracı həcminə bölünməsi yolu ilə müəyyən edilir.

11.6. Subsidiya əsas vəsaitlərin alınması və ya inkişafı ilə bağlı olduqda, subsidiyanın ümumi həcmi subsidiyanın xarici dövlətin müvafiq istehsal sahəsində orta amortizasiya müddətinə bölünməsi yolu ilə hesablanır. Araşdırılan dövrə aid olan bu cür hesablanmış subsidiya həcmi (o cümlədən araşdırılan dövrdən əvvəl alınmış və amortizasiya müddəti araşdırılan dövrdə bitməmiş əsas vəsaitlərin alınması üçün subsidiya həcmi də daxil olmaqla) bu qanunun 11.5-ci maddəsində qeyd olunan qaydada hər bir mal vahidi üzrə bölünür.

11.7. Əsas vəsaitlər amortizasiya olunmursa, subsidiya faizsiz kredit hesab olunur və bu qanunun 11.2.2-ci maddəsi tətbiq olunur.

11.8. Xarici dövlətin ərazisində inflyasiyanın dərəcəsi hesablaşmanın nəticələrinə təsir etdikdə, inflyasiyanın göstəriciləri subsidiya məbləği hesablanarkən nəzərə alınmalıdır.

11.9. Bir neçə subsidiya verildikdə, onların cəmi hesablanır.

Maddə 12. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan maddi zərərin müəyyən edilməsi

12.1. Yerli istehsal sahəsinə vurulan maddi zərərin müəyyən edilməsi sübutlara əsaslanmaqla aşağıdakıların obyektiv təhlilini nəzərdə tutur:

12.1.1 dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın həcmi və həmin idxalın gömrük ərazisində oxşar malların qiymətinə təsiri;

12.1.2. dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın yerli istehsal sahəsinə təsirinin nəticələri.

12.2. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın həcmnin təhlili zamanı araşdırma orqanı həmin idxalın mütləq göstəricilərdə və ya gömrük ərazisində oxşar malın istehsalına və istehlakına nisbətdə mühüm dərəcədə artmasını nəzərə alır.

12.3. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın gömrük ərazisində oxşar malın qiymətinə təsirini təhlil

edərkən araşdırma orqanı aşağıdakı faktları müəyyən edir:

12.3.1. araşdırılan malın qiymətinin gömrük ərazisində oxşar malın qiymətindən əhəmiyyətli dərəcədə aşağı olub-olmaması;

12.3.2. dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın gömrük ərazisində oxşar malın qiymətinin əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsinə səbəb olub-olmaması;

12.3.3. dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın gömrük ərazisində oxşar malın qiymətinin potensial artımına əhəmiyyətli dərəcədə mane olub-olmaması.

12.4. Araşdırılan mal bir neçə ölkədən idxal edildikdə, araşdırma orqanı tərəfindən bu cür idxalın təsiri yalnız aşağıdakı hallarda birgə qiymətləndirilir:

12.4.1. bu qanunun 27.7-ci maddəsinə uyğun olaraq hər bir ölkədən idxal üzrə dempinq marjası və ya subsidiyanın məbləği "de minimis"-dən yuxarı olduqda və hər bir ölkədən idxalın həcmi bu qanunun 27.8-ci maddəsinə uyğun olaraq az əhəmiyyətli olmadıqda;

12.4.2. idxal edilmiş malların arasında və idxal edilmiş mallarla oxşar yerli mallar arasındakı rəqabət şərtlərini nəzərə alaraq birgə qiymətləndirmə mümkün olduqda.

12.5. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın yerli istehsal sahəsinə təsirinin təhlili istehsalın vəziyyəti, o cümlədən aşağıdakılarla bağlı müvafiq iqtisadi faktorların və göstəricilərin qiymətləndirilməsini nəzərdə tutur:

12.5.1. malın istehsalının, satışının, daxili bazarda payının, gəlirin, əmək məhsuldarlığının, cəlb olunmuş investisiyalardan gəlirlərin və ya istehsal gücündən istifadənin azalması;

12.5.2. gömrük ərazisində malın qiymətinə təsir edən faktorlar;

12.5.3. pul kütlələrinin hərəkətinə, əmtəə ehtiyatına, məşğulluq dərəcəsinə, əməkhaqqına, istehsalın artımına, investisiyaların cəlb olunması imkanına mövcud və potensial mənfi təsir;

12.5.4. dempinq marjasının həcmi;

12.5.5. kənd təsərrüfatı sahəsinə dövlət tərəfindən ayrılan xərclərin artırılması (subsidiyalaşdırılmış idxalın təsiri ilə bağlı).

12.5.6. yerli istehsalın vəziyyətini əks etdirən digər faktorlar.

12.6. Araşdırma orqanı bu qanunun 12.2-ci, 12.3-cü və 12.5-ci maddələrində göstərilən faktorların birgə təhlili əsasında yerli istehsal sahəsinə vurulan zərəri müəyyən etməlidir.

12.7. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal ilə yerli istehsal sahəsinə vurulmuş zərər arasında səbəbli əlaqənin müəyyən edilməsi araşdırma orqanının əldə etdiyi sübut və məlumatların təhlilinə əsaslanmalıdır.

12.8. Araşdırma orqanı dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalla yanaşı yerli istehsal sahəsinə zərər vuran digər faktorları da təhlil edir və bu faktorlar nəticəsində vurulmuş zərər dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan zərəre aid edilmir.

12.9. Araşdırma orqanının malik olduğu məlumatlar istehsal prosesi, istehsalçılar tərəfindən malın satışı və mənfəət kimi meyarlar əsasında oxşar malın yerli istehsalının ayrıca fərqləndirilməsinə imkan verdikdə, dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın təsiri həmin istehsala nisbətə qiymətləndirilir. Oxşar malın yerli istehsalını ayrıca fərqləndirmək mümkün olmadıqda, dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın təsiri oxşar malın daxil olduğu və haqqında zəruri məlumatların mövcud olduğu ən dar mal qrupunun (nomenklaturasının) istehsalına nisbətə qiymətləndirilir.

Maddə 13. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə maddi zərərin vurulma təhlükəsinin müəyyən edilməsi

13.1. Maddi zərərin vurulma təhlükəsinin müəyyən edilməsi faktlara əsaslanmalıdır.

13.2. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın zərər vurmasına səbəb olacağını göstərən dəyişikliklər əvvəlcədən aydın görünən və qaçılmaz olmalıdır.

13.3. Maddi zərərin vurulması təhlükəsi müəyyən olunarkən, araşdırma orqanı tərəfindən bütün mövcud faktorlar, o cümlədən aşağıdakılar nəzərə alınır:

13.3.1. idxalın sonradan əhəmiyyətli dərəcədə artmasının mümkünlüyünü göstərən, gömrük ərazisinə dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın yüksək artım tempi;

13.3.2. digər bazarlara ixrac imkanlarını nəzərə almaqla, gömrük ərazisinə dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın əhəmiyyətli dərəcədə artmasının mümkünlüyünü göstərən xarici ixracatçının kifayət qədər ixrac imkanlarının olması və ya bu imkanın əhəmiyyətli dərəcədə artımının labüdlüyü;

13.3.3. araşdırılan malın qiyməti, bu şərtlə ki, qiymətin belə səviyyəsi gömrük ərazisində oxşar malın qiymətinin azalmasına və ya artımının qarşısının alınmasına və araşdırılan mala tələbin sonrakı artımına səbəb olur;

13.3.4. subsidiya və ya subsidiyaların xarakteri və onların ticarətə mümkün təsirləri (kompensasiya tədbirləri ilə

bağlı);

13.3.5. araşdırılan malın ixracatçıda olan ehtiyatları.

13.4. Bu qanunun 13.3-cü maddəsində sadalanan faktorlar ayrılıqda həlledici qərarın qəbul edilməsi üçün əsas ola bilməz və birgə təhlil olunaraq dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış ixracın davam etməsinin qaçılmaz olduğu və daxili bazarın qorunması ilə bağlı tədbirlərin görülməyəcəyi təqdirdə yerli istehsal sahəsinə maddi zərərin vurulacağı barədə nəticəyə gətirib çıxarmalıdır.

Maddə 14. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirləri ilə bağlı araşdırma zamanı yerli istehsal sahəsinin müəyyən edilməsinin xüsusiyyətləri

14.1. Bu qanunun 14.2-ci və 14.3-cü maddələrində qeyd olunan hallar istisna olmaqla, oxşar malların Azərbaycan Respublikasındakı bütün istehsalçıları və ya belə malların yerli istehsalının əsas hissəsini təşkil edən istehsalçılar yerli istehsal sahəsi hesab olunur.

14.2. Oxşar malın yerli istehsalçıları araşdırılan malın idxalatçısı olduqda və yaxud bu cür malın ixracatçıları və ya idxalatçıları ilə əlaqəli olduqda, onlar yerli istehsalçı hesab edilmir.

14.3. Aşağıdakı şərtlər olduqda, gömrük ərazisi istehsal sahəsi baxımından iki və daha çox rəqabətli bazara bölünə və hər bir bazar daxilindəki istehsalçılar ayrıca istehsal sahəsi kimi qiymətləndirilə bilər:

14.3.1. istehsalçılar həmin bazarda öz malının hamısını və ya əksər hissəsini satdıqda;

14.3.2. gömrük ərazisinin digər bölgələrində yerləşən araşdırılan malın istehsalçılarının bu bazarda həmin mala tələbatın ödənilməsindəki payı əhəmiyyətli dərəcədə olmadıqda.

14.4. Dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinin əsas hissəsinə zərər vurulmasa da, bu qanunun 14.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan hallarda araşdırılan malın satışı rəqabətli bazarlardan birində cəmləşdikdə və dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal həmin bazarların hüdudlarında oxşar malın yerli istehsalçılarının hamısına və ya əksər hissəsinə zərər vurduqda yerli istehsal sahəsinə zərər vurulmuş hesab olunur.

14.5. Yerli istehsal sahəsi bu qanunun 14.3-cü maddəsində müəyyən olunan qaydada müəyyən edildikdə və araşdırmanın nəticələrinə əsasən antidempinq və ya kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi haqqında qərar qəbul edildikdə, belə tədbirlər aşağıdakı şərtlərə əməl olunmaqla araşdırılan malların gömrük ərazisinə bütün idxallarına tətbiq olunur:

14.5.1. araşdırılan malın ixracatçısına həmin malın gömrük ərazisinə dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalının dayandırılması və ya bu qanunun 16-cı və 17-ci maddələrində qeyd olunan öhdəliklərin qəbul edilməsi imkanları verildikdə;

14.5.2. araşdırılan malın ixracatçısı bu qanunun 16-cı və 17-ci maddələrində qeyd olunan öhdəliklərin qəbul edilməsi imkanlarından istifadə etmədikdə.

14.6. Bu qanunun 12.9-cü maddəsinin müddəaları bu qanunun 14-cü maddəsi ilə tənzimlənən münasibətlərə tətbiq olunur.

14.7. Bu qanunun 14.2-ci maddəsinə müvafiq olaraq istehsalçılar yalnız aşağıdakı hallarda ixracatçılarla və ya idxalatçılarla əlaqəli hesab edilir, bu şərtlə ki, belə münasibət əlaqəli olmayan istehsalçılarla müqayisədə fərqli davranışa səbəb olur:

14.7.1 onların biri digərinə birbaşa və ya dolaylı nəzarət edir;

14.7.2. onların hər ikisi birbaşa və ya dolaylı yolla üçüncü şəxs tərəfindən nəzarət olunurlar;

14.7.3. onlar birlikdə birbaşa və ya dolaylı yolla üçüncü şəxsə nəzarət edirlər.

14.8. Bu qanunun 14.7-ci maddəsinin məqsədləri üçün bir şəxs digər şəxsə o halda nəzarət etmiş hesab olunur ki, həmin şəxs digər şəxsin fəaliyyətini məhdudlaşdırmaq və ya istiqamətləndirmək imkanına malikdir.

Maddə 15. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumları

15.1. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumları aşağıdakı şərtlər olduqda tətbiq edilir:

15.1.1. bu qanunun 27-ci maddəsinə uyğun olaraq araşdırma başlandıqda, maraqlı tərəflərə məlumatların və təkliflərin verilməsi imkanı yaradıldıqda;

15.1.2. dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərlə bağlı bu qanunun 27.16-cı maddəsinə uyğun olaraq ilkin təsdiqedici nəticə əldə edildikdə;

15.1.3. araşdırma orqanı araşdırma müddəti ərzində vurulacaq əlavə zərərin qarşısının alınması üçün belə tədbirlərin tətbiqinin zəruriliyini bu qanunun 15.7-ci maddəsində qeyd olunan hesabatda göstərdikdə.

15.2. Araşdırma nəticəsində dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal, yaxud bu idxalın yerli istehsal sahəsinə zərər vurmaması müəyyən edilmədikdə ödənilmiş müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumları gömrük qanunvericiliyinə uyğun olaraq geri qaytarılır.

15.3. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumunun dərəcəsi ilkin hesablanmış dempinq marjasından və ya subsidiya həcmindən çox ola bilməz.

15.4. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumlarının tətbiqi barədə qərar araşdırma başladığı gündən 60 gündən tez müddətdə qəbul oluna bilməz.

15.5. Müvəqqəti antidempinq rüsumlarının tətbiqi müddəti 4 aydan, araşdırılan malın dempinqli idxalının ümumi həcmnin əhəmiyyətli hissəsini təşkil edən ixracatçıların müraciəti olduqda 6 aydan çox ola bilməz. Müvəqqəti antidempinq rüsumunun dərəcəsi ilkin hesablanmış dempinq marjasının həcmindən az olduqda, belə tədbirin tətbiqi müddəti 6 aydan, araşdırılan malın dempinqli idxalının ümumi həcmnin əhəmiyyətli hissəsini təşkil edən ixracatçıların müraciəti olduqda 9 aydan çox ola bilməz.

15.6. Müvəqqəti kompensasiya rüsumunun tətbiq müddəti 4 aydan çox ola bilməz.

15.7. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumlarının tətbiqi barədə qərar araşdırma orqanının hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən qəbul edilir. Araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim olunan hesabatında müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumunun dərəcəsinə dair təkliflər göstərilməlidir.

15.8. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumları tətbiq olunarkən, bu qanunun müvafiq olaraq 18-ci və ya 19-cu maddələrinin müddəalarına əməl edilməlidir.

Maddə 16. Antidempinq tədbirləri üzrə araşdırmada qiymətlə bağlı öhdəliklər

16.1. Araşdırılan malın qiymətinə yenidən baxılması və ya həmin malın normal dəyərindən aşağı qiymətə gömrük ərazisinə ixracının dayandırılması barədə ixracatçıdan könüllü qaydada yazılı öhdəlik alındıqda və araşdırma orqanı təqdim etdiyi hesabatda bu öhdəliklərin qəbul edilməsi ilə dempinqli idxalın zərərli nəticələrinin aradan qaldırılacağını göstərdikdə müvəqqəti antidempinq və ya yekun antidempinq rüsumları tətbiq edilmədən müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən bu öhdəliklərin qəbul edilməsi haqqında qərar qəbul edilir. Qiymətlə bağlı öhdəliklər qəbul edildikdə, araşdırma orqanı tərəfindən araşdırmaya xitam verilir.

16.2. Bu qanunun 16.1-ci maddəsində qeyd olunan öhdəliklərə əsasən araşdırılan malın qiymətinin artımı bu qanunun 8-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş dempinq marjasından çox ola bilməz, yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin aradan qaldırılması üçün kifayət etdikdə isə dempinq marjasından az olmalıdır.

16.3. Araşdırma orqanı dempinqli idxalın mövcudluğu və bununla əlaqədar yerli istehsal sahəsinə zərərin vurulması barədə bu qanunun 27.16-cı maddəsinə uyğun olaraq ilkin təsdiqedicisi nəticəyə gələndə bu qanunun 16.1-ci maddəsində qeyd olunan öhdəliklərin qəbul edilməsi barədə qərar qəbul edilə və ya belə öhdəliklərin qəbulu ixracatçıya təklif edilə bilməz.

16.4. Araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi hesabatda ixracatçıların sayının çoxluğu və dövlətin maraqları səbəbindən öhdəliklərin qəbul edilməsi qeyri-mümkün hesab olunduqda, təklif edilmiş öhdəliklər qəbul edilmir. Bu halda araşdırma orqanı tərəfindən ixracatçıya öhdəliyin qəbul edilməməsinin səbəbləri bildirilir və ona bununla bağlı rəy bildirmək imkanı verilir.

16.5. Qiymətlə bağlı öhdəliklər qəbul edildiyi halda dempinq və zərərlə bağlı araşdırma araşdırılan malın ixracatçısının xahişi və ya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən davam etdirilir.

16.6. Araşdırma orqanı dempinqli idxalın olmadığı və ya yerli istehsal sahəsinə zərər vurulmadığı nəticəsinə gəldikdə, qiymətlə bağlı öhdəlikləri qəbul edən ixracatçı belə öhdəliklərdən azad olunur. Araşdırma orqanının gəldiyi bu nəticə əhəmiyyətli dərəcədə qiymət öhdəliklərinin mövcudluğu ilə bağlı olduqda, araşdırma orqanı araşdırılan malın ixracatçılarından qiymətlə bağlı öhdəliklərinin qüvvədə qalmasını tələb edir.

16.7. Araşdırma orqanı dempinqli idxalın olması və bununla bağlı yerli istehsal sahəsinə zərər vurulması nəticəsinə gələrsə, ixracatçıların qiymətlə bağlı öhdəlikləri bu öhdəliklərin şərtlərinə uyğun olaraq qüvvəsini saxlayır.

16.8. Araşdırma orqanı tərəfindən ixracatçılara qiymətlə bağlı öhdəliklərin qəbul edilməsi təklif edilə bilər və ixracatçı belə öhdəliklərin qəbul edilməsinə məcbur edilə bilməz.

16.9. İxracatçıların qiymətlə bağlı öhdəlikləri təklif etməmələri və ya təklif edilmiş öhdəlikləri qəbul etməmələri işə baxılmasına mane olmur.

16.10. İxracatçıların qiymətlə bağlı öhdəlikləri qəbul edildikdə, araşdırma orqanı həmin ixracatçılardan öhdəliklərin yerinə yetirilməsi barədə dövrü məlumat almaq və bu məlumatların yoxlanılması üçün icazə verməyi tələb etmək hüququna malikdir.

16.11. İxracatçı tərəfindən qiymətlə bağlı öhdəliklərə əməl olunmadıqda, araşdırma orqanının hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən aşağıdakı təcili tədbirlər görülür:

16.11.1. araşdırma başa çatmayıbsa, müvəqqəti antidempinq rüsumları tətbiq edilir;

16.11.2. araşdırma başa çatıbsa və bu qanunun 4-cü maddəsində qeyd olunan əsasların mövcudluğu müəyyən olunarsa, yekun antidempinq rüsumları tətbiq edilir.

16.12. İxracatçı tərəfindən qiymətlə bağlı öhdəliklərə əməl olunmadıqda, ona bununla əlaqədar izahat təqdim etmək imkanı yaradılır.

16.13. Bu qanunun 16.11-ci maddəsində nəzərdə tutulan hesabatda araşdırma orqanının müvəqqəti antidempinq və ya yekun antidempinq rüsumunun dərəcəsinə dair təklifləri göstərilməlidir.

16.14. Bu qanunun 20-ci maddəsi (20.7, 20.9 və 20.10-cu maddələr istisna olmaqla), qiymətlə bağlı öhdəliklərə də tətbiq olunur.

Maddə 17. Kompensasiya tədbirləri ilə bağlı araşdırmada öhdəliklər

17.1. Araşdırma müvəqqəti və yekun kompensasiya rüsumları tətbiq edilmədən xarici dövlətin və ya ixracatçının yazılı formada aşağıdakı könüllü öhdəliklərindən birinin qəbul edilməsi haqqında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı əsasında araşdırma orqanı tərəfindən dayandırılma və ya ona xitam verilə bilər:

17.1.1. araşdırılan malı ixrac edən xarici dövlət subsidiyalaşmanın ləğv edilməsi və ya azaldılması, yaxud subsidiyalaşmanın nəticələrinin aradan qaldırılmasına razılaşıq;

17.1.2. araşdırılan malın ixracatçısı malın onun tərəfindən müəyyən olunmuş qiymətinə yenidən baxmağa razılaşıq və araşdırma orqanı ixracatçının bu cür öhdəliyinin qəbul edilməsinin subsidiyalaşdırılmış idxalın mənfəi nəticələrinin aradan qaldıracağı qənaətinə gəlir.

17.2. Bu qanunun 17.1.2-ci maddəsində qeyd olunan öhdəliyə əsasən araşdırılan malın qiymətinin artımı bu qanunun 11-ci maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş subsidiyanın məbləğindən çox ola bilməz, yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin aradan qaldırılması üçün kifayət etdikdə isə bu məbləğdən az olmalıdır.

17.3. Araşdırma orqanı subsidiyalaşdırılmış idxalın mövcudluğu və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə zərərin vurulması barədə bu qanunun 27.16-cı maddəsinə uyğun olaraq ilkin təsdiqedicisi nəticəyə gələndə bu qanunun 17.1-ci maddəsində qeyd olunan öhdəliklərin qəbul edilməsi barədə qərar qəbul edilmir. Araşdırılan malın ixrac olunduğu xarici dövlətin razılığı olmadan həmin malın ixracatçısının bu qanunun 17.1.2-ci maddəsində göstərilən öhdəliklərinin qəbul edilməsi haqqında qərar qəbul edilmir.

17.4. Araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi hesabatda ixracatçıların sayının çoxluğu və dövlətin maraqları səbəbindən öhdəliklərin qəbul edilməsi qeyri-mümkün hesab olunduqda, təklif edilmiş öhdəliklər qəbul edilmir. Bu halda araşdırma orqanı tərəfindən ixracatçıya öhdəliyin qəbul edilməməsinin səbəbləri bildirilir və ona bununla bağlı rəyini bildirmək imkanı verilir.

17.5. Öhdəliklər qəbul edildiyi halda subsidiyalaşdırılmış idxalın mövcudluğu və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə zərər vurulmasına münasibətdə araşdırma araşdırılan malın ixrac olunduğu ölkənin səlahiyyətli orqanının xahişi və ya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən davam etdirilir.

17.6. Araşdırma orqanı subsidiyalaşdırılmış idxalın olmadığı və ya yerli istehsal sahəsinə zərərin vurulmadığı nəticəsinə gəldikdə, öhdəlikləri qəbul edən ixracatçı belə öhdəliklərdən azad olunur. Araşdırma orqanının gəldiyi bu nəticə əhəmiyyətli dərəcədə öhdəliklərin mövcudluğu ilə bağlı olduqda, araşdırma orqanı araşdırılan malın ixracatçılarından öhdəliklərinin qüvvədə qalmasını tələb edir.

17.7. Araşdırma orqanı subsidiyalaşdırılmış idxalın olması və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə zərərin vurulması nəticəsinə gələrsə, öhdəliklər bu öhdəliklərin şərtlərinə uyğun olaraq qüvvəsini saxlayır.

17.8. Araşdırma orqanı tərəfindən öhdəliklərin qəbul edilməsi təklif oluna bilər və ixracatçı belə öhdəliklərin qəbul edilməsinə məcbur edilə bilməz.

17.9. İxracatçıların və ya xarici dövlətlərin öhdəlikləri təklif etməmələri və ya təklif edilmiş öhdəlikləri qəbul etməmələri işə baxılmasına mane olmur.

17.10. İxracatçıların və ya xarici dövlətlərin öhdəlikləri qəbul edildikdə, araşdırma orqanı onlardan bu öhdəliklərin yerinə yetirilməsi barədə dövrü məlumat almaq və bu məlumatların yoxlanılması üçün icazə verməyi tələb etmək hüququna malikdir.

17.11. İxracatçı tərəfindən öhdəliklərə əməl olunmadıqda, araşdırma orqanının hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən aşağıdakı təcili tədbirlər görülür:

17.11.1. araşdırma başa çatmadıqda, müvəqqəti kompensasiya rüsumları tətbiq edilir;

17.11.2. araşdırma başa çatdıqda və bu qanunun 4-cü maddəsində qeyd olunan əsasların mövcudluğu müəyyən olunduqda yekun kompensasiya rüsumları tətbiq edilir.

17.12. Öhdəliklərə əməl olunmadıqda ixracatçılara və ya xarici dövlətlərin səlahiyyətli orqanlarına bununla əlaqədar izahat təqdim etmək imkanı yaradılır.

17.13. Bu qanunun 17.11-ci maddəsində nəzərdə tutulan hesabatda araşdırma orqanının müvəqqəti

kompensasiya və ya yekun kompensasiya rüsumunun dərəcəsinə dair təklifləri göstərməlidir.

17.14. Bu qanunun 20-ci maddəsi (20.7, 20.9 və 20.10-cu maddələr istisna olmaqla) bu qanunun 17.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan öhdəliklərə də tətbiq olunur.

Maddə 18. Antidempinq rüsumlarının tətbiqi

18.1. Qiymətlə bağlı öhdəliklərin qəbul edilməsi halı istisna olmaqla, antidempinq rüsumları dempinqli və yerli istehsal sahəsinə zərər vuran bütün idxallara tətbiq edilir.

18.2. Antidempinq rüsumlarının tətbiqi barədə qərar araşdırmanın nəticələrinə dair araşdırma orqanının təqdim etdiyi hesabat əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən qəbul edilir.

18.3. Araşdırma orqanı tərəfindən bu qanunun 8.3-cü maddəsinə uyğun olaraq fərdi dempinq marjası müəyyən olunduqda, antidempinq rüsumu araşdırılan malın məlum olan hər ixracatçısına və ya xarici istehsalçısına münasibətdə fərdi olaraq, bu qanunun 8.6-cı maddəsinə uyğun olaraq vahid dempinq marjası müəyyən olunduqda, araşdırılan malın məlum olan bütün ixracatçılmasına və ya xarici istehsalçılmasına münasibətdə ayrı-seçkilik etmədən tətbiq olunur.

18.4. Araşdırma orqanı tərəfindən bu qanunun 8.4-cü maddəsinə müvafiq olaraq məhdudiyət tətbiq olunduqda, fərdi dempinq marjasının müəyyən olunması üçün seçilməyən, lakin araşdırma zamanı onlar üçün müəyyən olunmuş müddətdə zəruri məlumatları təqdim edən araşdırılan malların ixracatçılmasına və ya xarici istehsalçılmasına tətbiq olunan antidempinq rüsumunun dərəcəsi araşdırılan malın fərdi dempinq marjası üçün seçilmiş ixracatçılmasına və ya xarici istehsalçılmasına müəyyən olunmuş çəkili orta dempinq marjasından artıq olmamalıdır.

18.5. Araşdırılan malın xarici istehsalçısı və ya ixracatçısı araşdırma orqanına zəruri məlumatları təqdim etməkdən imtina edərsə və ya bu qanunun 27.10-cu maddəsi ilə müəyyən edilmiş müddətdə həmin məlumatı təqdim etməzsə, araşdırma orqanında olan məlumat əsasında hesablanmış ən yüksək antidempinq rüsumu tətbiq edilir.

18.6. Araşdırmanın nəticələrinə dair araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi hesabatda antidempinq rüsumunun dərəcəsinə dair təkliflər göstərilir.

Maddə 19. Kompensasiya rüsumlarının tətbiqi

19.1. Kompensasiya rüsumları spesifik subsidiya verən xarici dövlətə məsləhətləşmələrin aparılması təklif olunduqdan sonra və xarici dövlət təklif olunan məsləhətləşmələrdən imtina etdikdə və ya bu cür məsləhətləşmələrin gedişi zamanı qarşılıqlı razılıq əldə olunmadıqda tətbiq olunur.

19.2. Kompensasiya rüsumlarının tətbiqi barədə qərar araşdırmanın nəticələrinə dair araşdırma orqanının təqdim etdiyi hesabat əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən qəbul edilir.

19.3. Öhdəliklərin qəbul edilməsi halı istisna olmaqla, kompensasiya rüsumları subsidiyalaşdırılmış və yerli istehsal sahəsinə zərər vuran bütün idxallara tətbiq edilir.

19.4. Kompensasiya rüsumlarının dərəcəsi subsidiyalaşdırılmış və gömrük ərazisinə idxal olunan mal vahidinə hesablanmış, xarici dövlətin spesifik subsidiyasının həcmindən çox ola bilməz.

19.5. Kompensasiya rüsumlarının dərəcəsi yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin aradan qaldırılması üçün kifayət etdikdə, xarici dövlətin spesifik subsidiyasının həcmindən az olmalıdır.

19.6. Kompensasiya rüsumlarının dərəcələrinin müəyyən edilməsi zamanı kompensasiya rüsumlarının tətbiq edilməsi iqtisadi maraqlarına toxuna biləcək yerli istehlakçıların və araşdırılan malın sənaye məqsədi ilə istifadəçilərinin araşdırma orqanına yazılı formada təqdim edilmiş rəyi nəzərə alınır.

19.7. Araşdırmanın nəticələrinə dair araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi hesabatda kompensasiya rüsumunun dərəcəsinə dair təkliflər göstərilir.

Maddə 20. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirlərinin qüvvədə olma müddəti və onlara yenidən baxılma

20.1. Antidempinq və ya kompensasiya tədbiri dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulmuş zərərin aradan qaldırılması üçün bu qanunla müəyyən edilmiş həddə və müddətdə tətbiq olunur.

20.2. Antidempinq və ya kompensasiya rüsumu bu tədbirin tətbiqinə başlanılması günündən və ya bu qanunun 20.3-cü, 20.9-cu və 20.10-cu maddələrinə uyğun olaraq həyata keçirilən təkrar araşdırmanın başa çatdığı gündən başlayaraq 5 ildən çox olmayan müddətdə tətbiq olunur.

20.3. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin qüvvədə olma müddətinin uzadılması barədə qərar müddətin bitməsi ilə əlaqədar təkrar araşdırmanın nəticələri barədə araşdırma orqanının hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən qəbul edilir.

20.4. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin tətbiqinin dayandırılmasının dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxala və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə yenidən zərər vurulmasına səbəb olacağı barədə məlumat maraqlı tərəfin müraciətində qeyd olunduqda və ya araşdırma orqanı tərəfindən belə məlumatlar əldə olunduqda maraqlı tərəflərin araşdırma orqanına bu qanunun 26.1-ci maddəsinə uyğun olaraq təqdim olunmuş yazılı müraciəti və ya araşdırma orqanının təşəbbüsü əsasında təkrar araşdırma həyata keçirilir.

20.5. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin qüvvədə olma müddətinin bitməsi ilə əlaqədar aparılan təkrar araşdırmanın həyata keçirilməsi zamanı dempinq marjasının və ya subsidiya məbləğinin, antidempinq və ya kompensasiya rüsumunun yenidən hesablanması zərurəti araşdırma orqanı tərəfindən onun malik olduğu məlumat əsasında müəyyən olunur.

20.6. Antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin müddəti bitdikdə aparılan təkrar araşdırma zamanı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən antidempinq tədbirinin tətbiqinin müddəti uzadılır.

20.7. Təkrar araşdırmanın nəticələrinə əsasən antidempinq tədbirinin tətbiqi üçün əsas olmadığı müəyyən edildikdə antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin tətbiqinin uzadıldığı dövrdə alınan antidempinq və ya kompensasiya rüsumları gömrük qanunvericiliyinə uyğun olaraq geri qaytarılır.

20.8. Araşdırma orqanı öz təşəbbüsü və ya maraqlı tərəfin müraciəti (yekun antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin tətbiqindən bir ildən az olmayan müddət keçibsə) əsasında şəraitin dəyişilməsi ilə əlaqədar antidempinq və ya kompensasiya tədbirinin tətbiqinin davam edilməsinin zəruriliyinə yenidən baxılması məqsədi ilə təkrar araşdırma həyata keçirmək hüququna malikdir.

20.9. Araşdırma dövründə araşdırılan malın ixracını həyata keçirməyən xarici ixracatçı və ya xarici istehsalçı üçün fərdi dempinq marjasının müəyyən olunması məqsədi ilə həmin şəxslərin müraciəti ilə təkrar araşdırma həyata keçirilir. Bu müraciətə belə xarici ixracatçının və ya xarici istehsalçının əsas araşdırma dövründə araşdırılan malın ixracını həyata keçirən xarici ixracatçı və ya xarici istehsalçı ilə əlaqəli olmaması barədə sübutlar əlavə olunmalıdır. Xarici ixracatçı və ya xarici istehsalçı üçün fərdi dempinq marjasının müəyyən olunması məqsədi ilə həyata keçirilən təkrar araşdırma müddətində həmin ixracatçı və ya istehsalçı tərəfindən araşdırılan malın idxalına antidempinq tədbiri tətbiq olunmur.

20.10. Yekun kompensasiya rüsumu tətbiq olunan hər hansı bir ixracatçının ixracı araşdırma orqanı ilə əməkdaşlıqdan imtinadan başqa digər səbəblərə görə faktiki olaraq araşdırılmadıqda, həmin ixracatçı üçün fərdi qaydada kompensasiya rüsumunun müəyyən edilməsi üçün araşdırma orqanı tərəfindən 3 ay müddətində təkrar araşdırma aparılır.

20.11. Bu qanunun 20.10-cu maddəsində göstərilən təkrar araşdırma istisna olmaqla, araşdırma orqanı tərəfindən təkrar araşdırmalar 12 aydan çox olmayan müddətdə həyata keçirilir.

20.12. Araşdırmaya dair sübutların təqdim olunması və araşdırmanın həyata keçirilməsinə aid olan bu qanunun 27-ci maddəsinin müddəaları təkrar araşdırmaya tətbiq olunur.

FƏSİL 3

MÜHAFİZƏ TƏDBİRLƏRİNİN TƏTBIQI ƏSASLARI

Maddə 21. Mühafizə tədbirlərinin tətbiqinin ümumi əsasları

21.1. Oxşar və ya birbaşa rəqabətli malın yerli istehsalının ümumi həcminə münasibətdə mütləq və nisbi göstəricilərdə gömrük ərazisinə araşdırılan malın idxalının artmış həcmnin və şərtlərinin yerli istehsal sahəsinə ciddi zərər vurması və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsi araşdırma nəticəsində müəyyən olunduqda, həmin mala münasibətdə mühafizə tədbirləri tətbiq edilir.

21.2. Mühafizə tədbirləri bu qanunun 21.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, mənşə ölkəsindən asılı olmayaraq tətbiq edilir.

21.3. Aşağıdakı şərtlər olduqda mühafizə tədbiri Azərbaycan Respublikasının milli preferensiya sistemindən istifadə edən inkişaf etməkdə olan ölkə mənşəli mallara tətbiq olunmur:

21.3.1. belə ölkədən bu malın idxalının payı gömrük ərazisinə həmin malın idxalının ümumi həcmnin 3 faizindən azdır;

21.3.2. bu qanunun 21.3.1-ci maddəsinin tələblərinə uyğun gələn ölkələrdən bu malın idxalının ümumi payı gömrük ərazisinə həmin malın idxalının ümumi həcmnin 9 faizindən azdır.

Maddə 22. Mühafizə tədbirləri ilə bağlı araşdırma zamanı yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərərin və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsinin müəyyən edilməsi

22.1. Gömrük ərazisinə artmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərərin və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsinin müəyyən edilməsi məqsədi ilə araşdırma zamanı aşağıdakılar da daxil olmaqla, kəmiyyət

göstəricilərində əks oluna bilən və yerli istehsal sahəsinin iqtisadi vəziyyətinə təsir edən obyektiv faktorlar qiymətləndirilir:

22.1.1. mütləq və nisbi göstəricilərdə araşdırılan malın idxalının artım tempi və həcmi;

22.1.2. artmış idxalın daxili bazarda payı;

22.1.3. satış və istehsal həcmində, istehsalın səmərəliliyində, istehsal gücünün artımında, mənfəət və zərərin həcmində, məşğulluğun dərəcəsində dəyişikliklər.

22.2. Araşdırılan malın artmış idxalı ilə yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərər və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsi arasında səbəbli əlaqə araşdırma nəticəsində obyektiv sübutlar əsasında müəyyən olunduqda belə zərər mövcud hesab edilir.

22.3. Araşdırma orqanı artmış idxal ilə yanaşı araşdırılan dövr ərzində yerli istehsal sahəsinə zərər vuran digər təsirləri də təhlil edir və belə zərər artmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərəre aid edilmir.

Maddə 23. Müvəqqəti xüsusi rüsumlar

23.1. Mühafizə tədbirlərinin tətbiqində ləngimə yerli istehsal sahəsinə sonradan aradan qaldırılması çətin olan ziyan vura biləcəyi hallarda gömrük ərazisinə idxalın artması nəticəsində yerli istehsal sahəsinə ciddi zərərin vurulması və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsi haqqında araşdırma orqanının ilkin hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müvəqqəti xüsusi rüsumların tətbiqi ilə bağlı qərar qəbul edilir.

23.2. Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq müqavilələrində nəzərdə tutulan hallarda müvəqqəti xüsusi rüsumlar tətbiq olunmazdan əvvəl araşdırılan malı ixrac edən xarici dövlətin səlahiyyətli orqanı, eyni zamanda ona məlum olan digər maraqlı tərəflər bu barədə araşdırma orqanı tərəfindən yazılı formada məlumatlandırılır.

23.3. Müvəqqəti xüsusi rüsumların tətbiqi müddəti 200 gündən artıq ola bilməz.

23.4. Araşdırmanın nəticəsinə əsasən artmış idxal və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə ciddi zərər vurulması və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsi müəyyən olunmadıqda ödənilmiş müvəqqəti xüsusi rüsum gömrük qanunvericiliyinə uyğun olaraq geri qaytarılır. Bu qanunun 23.1-ci maddəsinə uyğun olaraq araşdırma orqanının müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim etdiyi ilkin hesabatda müvəqqəti xüsusi rüsumun dərəcəsinə dair təkliflər göstərilmişdir.

23.5. Araşdırma nəticəsində mühafizə tədbirlərinin tətbiqi barədə qərar qəbul olunarsa, müvəqqəti xüsusi rüsumların tətbiq olunma müddəti mühafizə tədbirlərinin ümumi qüvvədə olma müddətinə daxil edilir.

Maddə 24. Mühafizə tədbirlərinin tətbiqi

24.1. Yekun mühafizə tədbirləri xüsusi rüsum və (və ya) idxal kvotası formasında tətbiq olunur.

24.2. Xüsusi rüsumlar və idxal kvotaları araşdırmanın nəticələrinə dair araşdırma orqanının təqdim etdiyi hesabat əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərərin və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsinin aradan qaldırılması və yerli istehsal sahəsinin yeni iqtisadi şərtlərə uyğunlaşdırılması prosesinin asanlaşdırılması üçün bu qanunla müəyyən edilmiş həcmdə və müddətdə tətbiq edilir.

24.3. Araşdırma orqanı tərəfindən araşdırmanın nəticələrinə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanına təqdim olunan hesabatda xüsusi rüsumun dərəcəsinə və ya idxal kvotasının həcminə (o cümlədən kvotaın bölüşdürülmə qaydasına) dair təkliflər göstərilmişdir.

24.4. Bu qanunun 24.5-ci maddəsində müəyyən edilmiş hal istisna olmaqla, mühafizə tədbiri idxal kvotası formasında tətbiq olunduqda, onun həcmi əvvəlki dövr üçün araşdırılan malın idxal həcmnin orta illik səviyyəsindən (kəmiyyət və dəyər ifadəsi ilə) aşağı olmamalıdır.

24.5. Yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin aradan qaldırılması üçün zəruriliyi araşdırma orqanı tərəfindən əsaslandırılmaqla məhdudiyət həcmnin fərqli səviyyəsi müəyyən edilə bilər.

24.6. Araşdırılan malı ixrac edən xarici dövlətlər arasında idxal kvotaları bölüşdürüldükdə Azərbaycan Respublikasına bu malı ixrac etməkdə maraqlı olan xarici dövlətlərə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən idxal kvotalarının bölüşdürülməsi məsələsi ilə bağlı məsləhətləşmələrin aparılması təklif oluna bilər.

24.7. Bu qanunun 24.6-cı maddəsində qeyd olunan məsləhətləşmələrin aparılması mümkün olmadıqda və ya belə məsləhətləşmələr zamanı idxal kvotasının maraqlı xarici dövlətlər arasında bölüşdürülməsi barədə razılıq əldə olunmadıqda, həmin xarici dövlətlər arasında idxal kvotası bu dövlətlərdən əvvəlki dövrdə araşdırılan malın gömrük ərazisinə idxal həcmnin bu malın gömrük ərazisinə idxalının ümumi həcmində payı əsasında bölüşdürülür. Bu zaman araşdırılan malın ticarətinə təsir etmiş və ya təsir edə bilən amillər nəzərə alınır.

24.8. Mühafizə tədbiri kimi idxal kvotasının tətbiqi barədə qərar kvota həcmnin idxalçılar arasında bölüşdürülməsi qaydası göstərilir və həmin qaydaya uyğun olaraq kvota həcmi idxalçılar arasında bölüşdürülür.

24.9. Bu qanunun 24.4-cü maddəsində və 24.7-ci maddəsinin birinci cümlələrində və 26.2.6-cı maddəsində əvvəlki dövr dedikdə, statistik məlumatların mövcud olduğu və araşdırmanın aparılması üçün əsasların yarandığı gündən bilavasitə əvvəlki 3 il başa düşülür.

Maddə 25. Mühafizə tədbirlərinin qüvvədə olma müddəti və onlara yenidən baxılma

25.1. Bu qanunun 25.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla, mühafizə tədbirinin tətbiqi müddəti 4 ildən çox ola bilməz.

25.2. Aşağıdakı şərtlərin mövcudluğu barədə araşdırma orqanının hesabatı əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən mühafizə tədbirlərinin qüvvədə olma müddəti uzadıla bilər:

25.2.1. mühafizə tədbirlərinin tətbiqinin davam etdirilməsi yerli istehsal sahəsinə vurulan ciddi zərərin və ya ciddi zərər vurulma təhlükəsinin aradan qaldırılması üçün zəruri olduqda;

25.2.2. yerli istehsal sahəsinin yeni iqtisadi şərtlərə uyğunlaşdırılması prosesinin davam etməsi barədə sübutlar olduqda.

25.3. Bu qanunun 25.2-ci maddəsinə əsasən qüvvədə olma müddəti uzadılmış mühafizə tədbiri bu barədə qərarın qəbul olduğu gün qüvvədə olan mühafizə tədbirindən daha çox məhdudlaşdırıcı ola bilməz.

25.4. Mühafizə tədbirinin qüvvədə olma müddəti 1 ildən çox olduqda, araşdırma orqanının hesabatı əsasında şəraitin dəyişməsinə uyğunluğu təmin etmək məqsədi ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən mühafizə tədbiri malın idxal kvotasının həcmnin artırılması və ya xüsusi rüsumun dərəcəsinin azaldılması yolu ilə tədricən yüngülləşdirilir.

25.5. Mühafizə tədbirinin qüvvədə olma müddəti 3 ildən çox olduqda, belə tədbirin qüvvədə olma müddətinin yarısının qurtarmasından gec olmayaraq təkrar araşdırma həyata keçirilir və araşdırma nəticəsində mühafizə tədbiri saxlanılır, ləğv olunur və ya malın idxal kvotasının həcmnin artırılması və ya xüsusi rüsumun dərəcəsinin azaldılması yolu ilə yüngülləşdirilir.

25.6. Mühafizə tədbirinin qüvvədə olma müddətinin uzadıldığı müddət də daxil olmaqla, mühafizə tədbirinin ümumi qüvvədə olma müddəti 8 ildən çox ola bilməz.

25.7. Bu qanunun 25.8-ci maddəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla, əvvəllər mühafizə tədbiri tətbiq olunan malın idxalına həmin mühafizə tədbirinin müddətinə bərabər müddətdə, amma ən azı 2 il ərzində təkrar mühafizə tədbiri tətbiq oluna bilməz.

25.8. Aşağıdakı şərtlər mövcud olduqda, əvvəllər mühafizə tədbiri tətbiq olunan malın idxalına 180 gün və ya daha az müddətə təkrar mühafizə tədbiri tətbiq olunur:

25.8.1. əvvəlki mühafizə tədbirinin tətbiqindən ən azı 1 il keçmişdir;

25.8.2. təkrar mühafizə tədbirinin tətbiqinə başlanıldıqdan bilavasitə əvvəlki 5 il müddətində həmin malın idxalına mühafizə tədbiri iki dəfədən çox tətbiq olunmamışdır.

FƏSİL 4

ANTİDEMPİNQ, KOMPENSASIYA VƏ MÜHAFİZƏ TƏDBİRLƏRİNİN TƏTBIQI İLƏ BAĞLI ARAŞDIRMANIN APARILMASI

Maddə 26. Araşdırmanın başlanılması üçün əsaslar

26.1. Dempinqli, subsidiyalaşdırılmış və ya artmış idxal və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin müəyyən edilməsi məqsədi ilə araşdırma oxşar və (və ya) birbaşa rəqabətli malların istehsalçısı (istehsalçıları) və ya onların adından təqdim edilmiş yazılı müraciət və yaxud araşdırma orqanının öz təşəbbüsü əsasında araşdırma orqanı tərəfindən başlanılır.

26.2. Bu qanunun 26.1-ci maddəsində qeyd olunan müraciətdə aşağıdakılar göstərməlidir:

26.2.1. müraciət edən haqqında məlumat;

26.2.2. müraciət edən tərəfin istehsal etdiyi oxşar malın (mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə oxşar və ya birbaşa rəqabətli malın) həcmi və dəyəri barədə məlumat;

26.2.3. bu qanunun 26.3-cü maddəsinə uyğun olaraq müraciətin yerli istehsal sahəsi tərəfindən dəstəklənməsini təsdiq edən sənədlər;

26.2.4. oxşar malın (mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə oxşar və ya birbaşa rəqabətli malın) bütün məlum yerli istehsalçıların siyahısı və mümkün olduqda, oxşar malın belə istehsalçılar tərəfindən yerli istehsalının həcmi və dəyərinin təsviri;

26.2.5. barəsində araşdırılma aparılması təklif olunan malın Xarici İqtisadi Fəaliyyətin Mal Nomenklaturası göstərməklə təsviri, həmin malın mənşə və ya ixrac ölkəsinin adı, bu malın məlum xarici istehsalçıları və ya ixracatçıları və idxalatçıları haqqında məlumatlar;

26.2.6. barəsində araşdırılma aparılması təklif olunan malın gömrük ərazisinə idxal həcmnin (mühafizə

tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı əvvəlki dövr ərzində) dəyişməsi haqqında məlumatlar;

26.2.7. antidempinq tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə mənşə və ya ixrac ölkəsinin bazarında barəsində araşdırılma aparılması təklif olunan malın istehlak qiyməti barədə (və ya mümkün olduqda mənşə və ya ixrac ölkəsi tərəfindən üçüncü ölkəyə satış qiymətləri və ya malın hesablanmış dəyəri haqqında) məlumatlar, mümkün olduqda malın ixrac qiyməti haqqında məlumatlar və ya həmin malın gömrük ərazisində müstəqil alıcıya ilkin satış qiyməti barədə məlumatlar, kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə xarici dövlətin spesifik subsidiyasının mövcudluğu haqqında sübutlar;

26.2.8. antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə bu qanunun 12.2-ci, 12.3-cü və 12.5-ci maddələrində, mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətdə bu qanunun 22.1-ci maddəsində qeyd olunan faktorlar barədə sübutlar.

26.3. Bu qanunun 26.2.3-cü maddəsinə uyğun olaraq antidempinq, kompensasiya və ya mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciət aşağıdakı sənədlər əlavə edildikdə yerli istehsal sahəsi tərəfindən dəstəklənmiş hesab edilir:

26.3.1. antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətə oxşar malın yerli istehsalında müraciət edənə birgə 25 faizdən çox paya malik digər istehsalçıların qoşulması haqqında, bu şərtlə ki, müraciət olunduğu vaxt müraciətə dəstək verən yerli istehsalçıların istehsal həcmi müraciətə münasibət bildirmiş (dəstəklənmiş və ya qarşı çıxmış) yerli istehsalçıların istehsal həcminin 50 faizindən çoxunu təşkil etsin;

26.3.2. mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı müraciətə oxşar və ya birbaşa rəqabətli malın yerli istehsalında müraciət edənə birgə 50 faizdən çox paya malik digər istehsalçıların qoşulması haqqında.

26.4. Araşdırma orqanı araşdırmanın başlanması üçün kifayət qədər əsasların mövcudluğunu müəyyən etmək məqsədi ilə, müraciətin təqdim edildiyi gündən 30 gün müddətində müraciətdə təqdim edilmiş sübutların mötəbərliyini və mümkünlüyünü araşdırır.

26.5. Bu qanunun 26.2-ci maddəsinə əsasən təqdim edilməli olan sənədlər müraciətə əlavə olunmadıqda və ya həmin sənədlərdə göstərilən məlumatlar həqiqətə uyğun olmadıqda araşdırmanın başlanılmasından imtina olunur.

26.6. Bu qanunun 26.5-ci maddəsi istisna olmaqla, digər əsaslara görə araşdırmanın başlanılmasından imtina oluna bilməz.

26.7. Araşdırmanın başlanması ilə bağlı qərar qəbul edilənədək araşdırmanın başlanması barədə müraciətin araşdırma orqanı tərəfindən ictimaiyyətə açıqlanmasına yol verilmir.

26.8. Bu qanunun 26.1-ci maddəsində qeyd olunan müraciət araşdırmanın başlanılmasınadək və ya araşdırmanın gedişində geri götürülə bilər. Müraciət araşdırmanın başlanılmasınadək geri götürüldükdə təqdim edilməmiş hesab olunur, araşdırmanın gedişində geri götürüldükdə, araşdırmaya antidempinq, kompensasiya və ya mühafizə tədbirləri tətbiq edilmədən xitam verilir.

26.9. Araşdırma orqanı öz təşəbbüsü əsasında araşdırmanı o halda başlayır ki, onun sərəncamında dempinqli, subsidiyalaşdırılmış və ya artmış idxalın mövcudluğu və belə idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə zərər vurulması ilə bağlı kifayətedici sübutlar olsun.

Maddə 27. Araşdırmanın başlanması və aparılması

27.1. Araşdırma orqanı bu qanunun 26.4-cü maddəsində qeyd olunan müddət başa çatanaqədər araşdırmanın başlanması və ya başlanılmasından imtina edilməsi haqqında qərar qəbul edir.

27.2. Araşdırmanın başlanılmasından imtina edilməsi haqqında qərar qəbul edildikdə araşdırma orqanı bu qərarın qəbul edilməsindən sonra 10 gündən gec olmayaraq müraciət edəni imtinanın səbəbləri barədə yazılı formada xəbərdar edir.

27.3. Araşdırmanın başlanması haqqında qərar qəbul edildikdə araşdırma orqanı araşdırılan malı ixrac edən xarici ölkənin səlahiyyətli orqanını, həmçinin ona məlum olan digər maraqlı tərəfləri qərarın qəbul edilməsi barədə yazılı formada məlumatlandırır və araşdırmanın başlanması haqqında qərarın qəbul edildiyi gündən 5 iş günü müddətində araşdırmanın başlanması haqqında bildirişin rəsmi dövlət qəzetində dərcini təmin edir. Araşdırmanın başlanması haqqında bildirişin dərc olunduğu gün araşdırmanın başlandığı gün hesab olunur.

27.4. Araşdırma orqanı maraqlı tərəflərə araşdırmanın məqsədləri üçün onlar tərəfindən cavablandırılmalı olan sualların siyahısını təqdim edir. Maraqlı tərəflərə araşdırma orqanına öz cavablarını bildirmək üçün suallar siyahısının onlara təqdim olunduğu gündən 30 gün vaxt verilir. Bu müddət maraqlı tərəflərin əsaslandırılmış yazılı müraciəti olduqda araşdırma orqanı tərəfindən 15 gündən çox olmayan müddətə uzadılır.

27.5. Bu qanunun 27.4-cü maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulan müddət suallar siyahısının maraqlı

tərəflər tərəfindən alındığı tarixdən başlayır.

27.6. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı araşdırma orqanı tərəfindən dempinq marjasının və ya subsidiya məbləğinin “de minimis” olduğu və ya dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın həcmi və ya bu cür idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulmuş zərərin az əhəmiyyətli olduğu müəyyən edildikdə, araşdırmaya xitam verilir.

27.7. Bu qanunun 27.6-cı maddəsində göstərilən “de minimis” dedikdə, dempinq marjasının 2 faizdən, subsidiya məbləğinin araşdırılan malın dəyərinin 1 faizindən az olması başa düşülür.

27.8. Bu qanunun 27.6-cı maddəsində qeyd olunan dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın həcmi aşağıdakı şərtlər olduqda az əhəmiyyətli hesab edilir:

27.8.1. xarici ölkədən dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın həcmi gömrük ərazisinə oxşar malın idxalının ümumi həcmnin 3 faizindən azdır;

27.8.2. bütün ayrı-ayrı ölkələrdən bu qanunun 27.8.1-ci maddəsinə uyğun olan dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalların cəmi gömrük ərazisinə oxşar malın idxalının ümumi həcmnin 7 faizindən azdır.

27.9. Maraqlı tərəflər araşdırmada iştirak etmək niyyətlərini yazılı formada bildirmək hüququna malikdirlər.

Həmin tərəflər araşdırma orqanına müvafiq bildiriş təqdim etdiyi gündən araşdırmanın iştirakçıları hesab olunurlar.

27.10. Araşdırmanın iştirakçıları 30 gün müddətində araşdırmanın aparılması üçün zəruri olan məlumatları təqdim etmək hüququna malikdir. Araşdırma orqanının araşdırma iştirakçılarından əlavə məlumatların təqdim edilməsini tələb etmək hüququ vardır. Əlavə məlumatlar sorğunun daxil olduğu gündən 30 təqvim günü keçdikdən sonra təqdim edildikdə nəzərə alınmaya bilər.

27.11. Araşdırma orqanı araşdırma iştirakçılarına bu qanunun 26.1-ci maddəsində göstərilən yazılı müraciətin surətini, müraciətdə konfidensial məlumatlar əks olunduqda onun konfidensial olmayan variantını təqdim edir.

27.12. Bu qanunun 3-cü maddəsinə uyğun olaraq konfidensial hesab olunan məlumatlar istisna olunmaqla, araşdırma orqanı araşdırmanın predmetinə aid olan və maraqlı tərəflərin yazılı formada təqdim etdiyi sübutları və məlumatları araşdırmanın digər iştirakçılarının tanış olması üçün təqdim edir.

27.13. Araşdırmaya aidiyyəti olan sübutlar və məlumatlar araşdırma orqanına dövlət dilində təqdim olunmalıdır, xarici dildə tərtib olunmuş sənədlərin əsli isə dövlət dilinə rəsmi təsdiq edilmiş tərcümə ilə müşayiət olunmalıdır.

27.14. Maraqlı tərəf araşdırma orqanına araşdırmanın aparılması üçün zəruri olan məlumatları təqdim etməkdən imtina etdikdə və ya bu qanunun 27.4-cü və 27.10-cu maddələrində göstərilən müddətlər ərzində təqdim etmədikdə araşdırmanın nəticələri haqqında ilkin və yekun qərar araşdırma orqanının malik olduğu məlumatlar əsasında qəbul edilir.

27.15. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanları araşdırmanın aparılması ilə bağlı araşdırma orqanına köməklik göstərməli və araşdırma orqanının sorğusu əsasında araşdırmanın məqsədləri üçün zəruri olan informasiyanı özündə əks etdirən məlumatları belə sorğunun daxil olduğu vaxtdan 15 gündən gec olmayaraq araşdırma orqanına təqdim etməlidirlər.

27.16. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı araşdırma orqanı bu qanunun 27.4-cü maddəsinə uyğun olaraq məlumatları aldıqdan sonra 30 gün müddətində maraqlı tərəfləri dempinqin və ya subsidiyanın, zərərin, dempinq marjasının və ya subsidiya həcmnin ilkin olaraq müəyyənləşdirilməsi barədə məlumatlandırır.

27.17. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma onun başlanıldığı gündən 12 aydan, mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma isə onun başlanıldığı gündən 9 aydan çox olmayan müddətdə başa çatdırılır. Bu müddətlər araşdırma orqanı tərəfindən araşdırmanın mürəkkəbliyindən asılı olaraq, antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı 6 aydan, mühafizə tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı 3 aydan çox olmayan müddətə uzadıla bilər.

27.18. Araşdırma orqanı tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanına araşdırmanın nəticələri haqqında hesabatın təqdim edildiyi gün araşdırma başa çatdırılmış hesab olunur. Araşdırma orqanı həmin gündən ən azı 30 gün əvvəl araşdırmanın nəticələrinin əsaslandığı faktlar barədə maraqlı tərəfləri məlumatlandırmalıdır.

27.19. Araşdırmanın aparılması araşdırılan malın gömrük rəsmiləşdirilməsinə mane ola bilməz.

27.20. Antidempinq tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı maraqlı tərəflərin yazılı formada təqdim olunmuş müraciəti əsasında araşdırma orqanı əks mövqedən çıxış edən maraqlı tərəflər arasında görüşlərin keçirilməsi haqqında qərar qəbul edir, belə görüşlərin keçirilmə vaxtı və yerini müəyyən edir və görüşün təyin olduğu gündən ən azı 15 gün əvvəl maraqlı tərəfləri bu barədə məlumatlandırır. Maraqlı tərəflər öz fikirlərini bildirmək və araşdırmaya aidiyyəti olan sübutları təqdim etmək hüququna malikdirlər. Bu zaman maraqlı

tərəflərin bu qanunun 3-cü maddəsinə uyğun olaraq konfidensial hesab olunan məlumatları açıqlamaq vəzifəsi yoxdur. Araşdırma orqanının nümayəndəsi göstərilən görüşlərdə iştirak etməlidir.

27.21. Hər hansı maraqlı tərəfin bu qanunun 27.20-ci maddəsində qeyd olunan görüşdə iştirak etmək öhdəliyi yoxdur və tərəfin bu görüşdə iştirak etməməsi onun ziyanına şərh oluna bilməz.

27.22. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı maraqlı tərəflərin şifahi qaydada təqdim etdikləri məlumatlar sonradan yazılı formada təqdim edildikdə araşdırma orqanı tərəfindən nəzərə alınır.

27.23. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı təqdim olunmuş məlumatların yoxlanılması və ya araşdırma ilə əlaqəli əlavə məlumatların əldə edilməsi məqsədi ilə araşdırma orqanı xarici dövlətin ərazisində də araşdırma apara bilər, bu şərtlə ki, araşdırılan malın xarici ixracatçısının və ya xarici istehsalçısının bu barədə razılığı alınmışdır, həmçinin müvafiq xarici dövlətin səlahiyyətli orqanı bu barədə məlumatlandırılmışdır və həmin dövlət tərəfindən araşdırmanın onun ərazisində aparılmasına etiraz edilmir.

27.24. Antidempinq və kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı araşdırılan mal əsasən pərakəndə səviyyədə satıldıqda müvafiq istehlakçı birliklərinin nümayəndələrinə və araşdırılan malı sənaye məqsədi ilə istifadə edən şəxslərə dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal və bunun nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulmuş zərərlə bağlı araşdırma üçün əhəmiyyətli olan məlumatları təqdim etmək üçün araşdırma orqanı tərəfindən imkan yaradılır.

Maddə 28. İctimai dinləmələrin keçirilməsi

28.1. Antidempinq, kompensasiya və ya mühafizə tədbirlərinin tətbiqi zamanı araşdırmanın hər hansı iştirakçısının yazılı müraciəti əsasında araşdırma orqanı ictimai dinləmələrin aparılmasını təşkil edir.

28.2. Araşdırma orqanı bu qanunun 28.1-ci maddəsində göstərilən müraciəti qəbul etdiyi gündən 5 gün müddətində araşdırmanın iştirakçılarına ictimai dinləmələrin keçirilmə vaxtı və yeri, o cümlədən, ictimai dinləmələrin gedişində baxılacaq məsələlərin siyahısı haqqında bildiriş göndərir. İctimai dinləmələrin keçirilməsi vaxtı müvafiq bildirişin göndərildiyi gündən ən azı 15 gün sonraya təyin olunur.

28.3. İctimai dinləmələrdə araşdırmanın iştirakçıları və ya onların nümayəndələri, həmçinin digər maraqlı tərəflər iştirak edə bilərlər.

28.4. İctimai dinləmələr zamanı araşdırmanın iştirakçıları araşdırmaya aidiyyəti olan sübutları təqdim etmək və öz fikirlərini bildirmək hüququna malikdirlər. Araşdırma orqanının nümayəndəsi iştirakçılara onlar tərəfindən bildirilən faktların mahiyyəti ilə bağlı suallar vermək hüququna malikdir. Araşdırma iştirakçıları həmçinin bir-birlərinə suallar vermək hüququna malikdirlər və suallar cavablandırılmalıdır.

28.5. İctimai dinləmələrin iştirakçıları bu qanunun 3-cü maddəsinə uyğun olaraq konfidensial hesab olunan məlumatları yaya bilməzlər.

28.6. İctimai dinləmələr zamanı şifahi formada bildirilmiş məlumatlar araşdırma iştirakçıları tərəfindən sonradan yazılı formada təqdim olunduqda, araşdırma orqanı tərəfindən nəzərə alınır.

Maddə 29. Araşdırma zamanı bildirişlər

29.1. Araşdırmanın başlanılması ilə bağlı bildirişdə aşağıdakılar əks olunmalıdır:

29.1.1. araşdırılan malın təsviri və onu ixrac edən xarici dövlətin adı;

29.1.2. antidempinq tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı dempinqli idxalın müəyyən edilməsi üçün əsaslar, kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma zamanı araşdırılan subsidiya təcrübəsi;

29.1.3. yerli istehsal sahəsinə zərər vurulmasını təsdiq edən faktorların qısa təsviri;

29.1.4. maraqlı tərəflərin yazılı formada öz fikirlərini və araşdırma ilə bağlı məlumatları təqdim edəcəyi ünvan;

29.1.5. maraqlı tərəflərin yazılı formada öz fikirlərini və araşdırma ilə bağlı məlumatları təqdim edəcəyi müddət;

29.1.6. araşdırma iştirakçılarının bu qanunun 27.20-ci maddəsində nəzərdə tutulan görüşlərin və ya bu qanunun 28-ci maddəsində nəzərdə tutulan ictimai dinləmələrin keçirilməsi ilə bağlı vəsatət qaldıra biləcəyi müddət.

29.2. Araşdırmanın başlanılması haqqında bildirişdə göstərilən müddətlər bu qanuna uyğun olaraq araşdırma orqanı tərəfindən müəyyən olunur və 30 təqvim günündən az ola bilməz.

29.3. Araşdırma orqanı araşdırmanın dayandırılması, xitam verilməsi barədə bildirişlərin, həmçinin antidempinq tədbirlərinin tətbiqi, yenidən baxılması və ya ləğvinə aid istənilən qərarının dərcini təmin etməlidir. Belə bildirişlər araşdırılan malın ixrac olunduğu xarici dövlətin səlahiyyətli orqanına və digər maraqlı tərəflərə təqdim olunur.

29.4. Müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya tədbirlərinin tətbiq edilməsi barədə bildirişdə araşdırma orqanının dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxalın mövcudluğu və belə idxalın yerli istehsal sahəsinə vurduğu ziyanın ilkin olaraq müəyyənləşdirilməsi, həmçinin müvəqqəti antidempinq və ya kompensasiya rüsumunun tətbiq edilməsinə əsas verən faktlar və normativ hüquqi aktlara istinadlar əks olunmalıdır.

29.5. Bu qanunun 29.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan bildirişdə əlavə olaraq aşağıdakı məlumatlar əks olunmalıdır:

29.5.1. araşdırılan malın ixracatçısının adı, bu mümkün olmadıqda, onu ixrac edən xarici dövlətin adı;

29.5.2. araşdırılan malın gömrük rəsmiləşdirilməsi məqsədləri üçün kifayət edəcək təsviri;

29.5.3. dempinq marjasının ölçüsü və malın normal dəyəri ilə ixrac qiymətinin müqayisə edilməsi üçün hesablama metodunun seçilməsi üçün əsasların ətraflı təsviri və ya subsidiya məbləği və onun mövcudluğunun müəyyən edilməsi üçün əsasları;

29.5.4. dempinqli və ya subsidiyalaşdırılmış idxal nəticəsində yerli istehsal sahəsinə vurulan zərərin mövcudluğu ilə bağlı təsdiqedicə nəticənin əldə edilməsinin əsaslandırılması.

29.6. Antidempinq və ya kompensasiya rüsumlarının tətbiq edilməsi ilə nəticələnən araşdırmanın başa çatması barədə, yaxud qiymətlə bağlı öhdəliklərin və ya öhdəliklərin qəbul edilməsi barədə bildiriş araşdırma orqanının əsaslandığı faktlar və tətbiq olunan hüquq normaları barədə məlumatları, yekun antidempinq və ya kompensasiya rüsumunun tətbiq edilməsi barədə təklifləri və ya bu qanunun 16-cı maddəsində nəzərdə tutulan qiymətlə bağlı öhdəlikləri və ya 17-ci maddəsində nəzərdə tutulan öhdəlikləri, həmçinin müvafiq normativ hüquqi aktlara istinadları özündə əks etdirməlidir.

29.7. Bu qanunun 29.6-cı maddəsində nəzərdə tutulan bildirişdə əlavə olaraq aşağıdakı məlumatlar əks olunmalıdır:

29.7.1. bu qanunun 29.5-ci maddəsində göstərilən məlumatlar;

29.7.2. araşdırılan malın ixracatçıları və ya idxalatçıları, kompensasiya tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma üzrə əlavə olaraq xarici dövlətin səlahiyyətli orqanı tərəfindən araşdırmanın gedişində təqdim edilmiş sübutların və tələblərin qəbul edilməsi və ya edilməməsinin səbəbləri;

29.7.3. antidempinq tədbirlərinin tətbiqi ilə bağlı araşdırma üzrə bu qanunun 8.4-cü maddəsinə uyğun olaraq qəbul edilmiş hər hansı qərarın əsasları.

29.8. Bu qanunun 16-cı maddəsinə əsasən qiymətlə bağlı öhdəliklərin və bu qanunun 17-ci maddəsinə əsasən öhdəliklərin qəbul edilməsi ilə bağlı araşdırmanın başa çatması və ya dayandırılması ilə bağlı bildirişdə belə öhdəliklərin konfidensial olmayan variantı göstərilməlidir.

29.9. Bu qanunun 29-cü maddəsinin müddəaları müvafiq fərqləri nəzərə almaqla bu qanunun 20-ci maddəsinə əsasən həyata keçirilən təkrar araşdırmanın başlanılması və qurtarması ilə bağlı bildirişlərə də tətbiq edilir.

29.10. Mühafizə tədbirlərinin tətbiq edilməsi ilə nəticələnən araşdırmanın başa çatması barədə bildiriş araşdırma orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş faktorları, tətbiq olunan hüquqi normaları, həmçinin onun sərəncamında olan məlumatların təhlil edilməsindən əldə olunan əsaslandırılmış nəticələri əks etdirməlidir.

29.11. Bu qanunda nəzərdə tutulan bildirişlər rəsmi dövlət qəzetlərində dərc olunur.

FƏSİL 5 YEKUN MÜDDƏALAR

Madde 30. Şikayət etmək hüququ

Maraqlı tərəflər bu qanunda nəzərdə tutulan dövlət orqanı və ya vəzifəli şəxslərin inzibati aktından, hərəkət və (və ya) hərəkətsizliyindən inzibati qaydada və (və ya) məhkəmə qaydasında şikayət etmək hüququna malikdir.

Madde 31. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu qanun dərc edildiyi gündən 90 gün sonra qüvvəyə minir.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2016-cı il